

Odroczenie terminu spełnienia świadczenia

*Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 11 września 2020 r.
(III CZP 88/19)*

Jeżeli wskutek odroczenia terminu spełnienia świadczenia roszczenie przestało być wymagalne, jego przedawnienie rozpoczyna ponownie bieg dopiero z upływem nowego terminu.

KATARZYNA BUKALSKA

I. W glosowanym orzeczeniu Sąd Najwyższy rozpatrywał kwestię dopuszczalności umownej zmiany terminu wymagalności – a tym samym i terminu zapłaty – roszczenia po upływie pierwotnego terminu wymagalności oraz wpływ takiej zmiany na bieg terminu przedawnienia. Orzeczenie zapadło w następstwie pytania prawnego skierowanego do Sądu Najwyższego przez Sąd drugiej instancji. Po rozpoznaniu przedstawionego zagadnienia prawnego Sąd Najwyższy podjął uchwałę, zgodnie z którą jeżeli wskutek odroczenia terminu zapłaty roszczenie przestało być wymagalne, jego przedawnienie rozpoczyna ponownie bieg dopiero z upływem nowego terminu.

Stanowisko Sądu Najwyższego zasługuje na aprobatę. Po pierwsze umowne ustalenie nowego terminu wymagalności roszczenia po upływie pierwotnego terminu wymagalności nie jest sprzeczne z art. 119-120 k.c. Po drugie nie ma podstaw, aby przypisywać stronom dokonującym takiej zmiany zamiar modyfikacji długości ustawowych terminów przedawnienia, a zatem czynność ta nie prowadzi do obejścia art. 119 k.c. Po trzecie argumenty celowościowe i funkcjonalne przemawiają za dopuszczalnością umownego wyznaczenia terminu wymagalności również po upływie pierwotnego terminu. Tym niemniej, niektóre z przedstawionych w uzasadnieniu uchwały argumentów zasługują na uzupełnienie i wymagają komentarza. W szczególności nie do końca trafne jest posługiwanie się przez Sąd Najwyższy pojęciem „zmiana” bądź „odroczenie” w odniesieniu do terminu wymagalności, który już upłynął. W mojej ocenie niemożliwe jest bowiem przesunięcie w czasie zdarzenia faktycznego – w tym wypadku nadejścia określonej daty kalendarzowej – które już zaszło.

Sąd Najwyższy orzekał w sprawie bankowej na gruncie następującego stanu faktycznego. Strony zawarły umowę kredytu odnawialnego